

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 4Nt/33/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124010747
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Hlucháň
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3124010747.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín, samosudca JUDr. Ivo Hlucháň, v trestnej veci odsúdeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX v B., o podnete riaditeľa Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody C. (ďalej len „NOO a ÚVTOS C.“), na pokračovanie v ochrannom ambulantnom protialkoholickom liečení po skončení výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom v Považskej Bystrici dňa 16. mája 2024, takto

rozhodol:

Podľa § 446a ods. 1 Tr. por., s poukazom na § 74 ods. 1 Tr. zák. bude odsúdený A. B., nar. XX. XX. XXXX v B., trvale bytom D. XXX/XX, B., t. č. ÚVTOS, B., pokračovať v ochrannom ambulantnom protialkoholickom liečení, ktoré mu bolo uložené trestným rozkazom Okresného súdu Košice, sp. zn. 5T/90/2021-128, zo dňa 10. 12. 2021, právoplatným 22. 12. 2022, aj po skončení výkonu trestu odňatia slobody.

odôvodnenie:

Dňa 12.04.2024 bol Okresnému súdu Trenčín doručený podnet NOO a ÚVTOS C. na pokračovanie v ochrannom ambulantnom protialkoholickom liečení u odsúdeného A. B., aj po skončení výkonu trestu odňatia slobody.

Súd vec prejednal na verejnom zasadnutí dňa 16.05.2024 v neprítomnosti odsúdeného v zmysle § 293 odsek 7 Trestného poriadku, ktorý výslovne požiadal, že sa verejného zasadnutia zúčastniť nechce. Na verejnom zasadnutí súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, a to najmä lekárskej správy NOO a ÚVTOS C., vyjadrenia odsúdeného, podnetu NOO a ÚVTOS C. a trestného rozkazu Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 10.12.2021, č. k. 5T/90/2021-128.

Z pripojenej lekárskej správy psychiatrického oddelenia NOO a ÚVTOS C. zo dňa 09.04.2024 vyplynulo, že odsúdený A. B., narodený XX.XX.XXXX (ďalej len „odsúdený“) je hospitalizovaný na Psychiatrickom oddelení - suboddelení ochranných liečieb od 19.03.2024 až doposiaľ. Odsúdený na tamomšom oddelení vykonáva ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou nariadené trestným rozkazom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 10.12.2021, sp. zn. 5T/90/2021. Od príchodu na oddelenie bol zaradený do komplexného terapeutického programu so zameraním na identifikáciu, klarifikáciu a korekciu maladaptívnych vzorcov správania, získanie sebareflexie a empatie, na liečbu závislosti na alkohole a abúzu od medikamentov, najmä benzodiazepínov. Závislosť u odsúdeného sa najmä od alkoholu rozvíjala od 17 rokov, s preferenciou sprvu destilátov, neskôr lacného vína, čo kombinoval s benzodiazepínmi. Konzum alkoholu bol excesívny, aktuálne sa nachádza v stave nútenej abstinencie, pričom v civilných podmienkach dokázal abstinovať maximálne tri mesiace. Bol opakovane liečený ústavnou aj ambulantnou formou. V podmienkach oddelenia prebehla jeho adaptácia na prostredie bez problémov, nie je konfliktný, v správaní bez evidentných konfliktov. Prístup k liečbe sa dá však hodnotiť ako formálny. Voči spolupväžnom komunikatívny, bez prejavov priamej agresivity, avšak reaguje so zníženou frustračnou toleranciou, impulzívne, je precitlivý pri konfrontácii s realitou jeho života. Voči personálu reaguje v rámci zachovania slušných spoločenských konvencií. V psychoterapii

popíše primerane svoje prežívanie a správanie, ale má tendenciu vidieť sa v nereálne dobrom svetle, prítomná je znížená sebakritičnosť, nemá ani príliš realistické vízie do budúcnosti. Nie je ochotný veľa pre seba urobiť. Jeho závislosť má excesívny charakter a v podstate nemá výraznejšiu motiváciu na svojom životnom štýle niečo meniť. Je výrazne emočne a názorovo nestabilný, má zníženú frustračnú toleranciu, aj na drobne frustračné podnety reaguje silnou intrapsychickou tenziou a impulzivitou. Prítomná je racionalizácia a bagatelizácia nevhodnosti jeho životného štýlu. Na závislosť má vytvorený racionálny náhľad, ale v podstate veľmi povrchného charakteru. Pri hlbšej analýze prežívania a spôsobov reagovania neprestajne mení svoju rétoriku, uhýba, vykresľuje sa v pozitívnejšom smere ako je realita, je ťažko „uchopiteľný“. Z hľadiska sociálnych vzťahov udržiava kontakt s matkou, vzťah je však zvýšene konfliktný. Od roku 2012 je rozvedený, pre drogovú závislosť manželky, deti boli prisúdené do starostlivosti jemu, snažil sa nepiť. V roku 2023 mu tragicky zahynula 11-ročná dcéra, kedy sa podľa neho opäť rozpil výraznejšie, emočne to na neho veľmi doľahlo. Z hľadiska dlhodobej závislosti, neschopnosti dlhodobejšej abstinencie, emočne nestabilných a dissociálnych osobnostných rysov a nepriaznivého sociálneho prostredia považujú jeho prognózu za otáznu. V priebehu hospitalizácie odsúdený získal dostatok informácií o škodlivosti návykových látok a ich vzťahu k trestnej činnosti, bol poučený o rizikovitosti ďalšieho zneužívania psychoaktívnych látok, negatívnom pôsobení na zdravie, o nutnosti abstinencie, stratégiách zvládania cravingu (baženia po alkohole). V závere správy je konštatované, že liečba plní svoj účel, avšak odporúča sa pokračovať v ochrannej protialkoholickej liečbe ambulantnou formou aj po výkone trestu odňatia slobody.

Z trestného rozkazu Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 10.12.2021, č. k. 5T/90/2021-128, právoplatným dňa 22.12.2022 vyplýva, že odsúdený bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu sprenevery podľa § 213 odsek 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, za súčasného uloženia protialkoholického liečenia ambulantnou formou a uloženia povinnosti zaplatiť poškodenej E. F., narodenej XX.XX.XXXX, bytom G. XX, D. B., A. XX, škodu vo výške 460,06 eur.

Zástupca NOO a ÚVTOS C. na verejnom zasadnutí zotrvala na podanom podnete.

Prokurátor okresnej prokuratúry na verejnom zasadnutí navrhol návrhu vyhovieť a pokračovať v ochrannom liečení aj po skončení výkonu trestu.

Podľa § 74 odsek 1 Trestného zákona, ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantnom zariadení.

Podľa § 74 odsek 2 veta prvá Trestného zákona, ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel.

Podľa § 446a odsek 1 veta Trestného poriadku, o pokračovaní v ochrannom liečení po skončení výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje predseda senátu okresného súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie počas výkonu trestu vykonáva na verejnom zasadnutí; zároveň rozhodne o spôsobe ďalšieho výkonu ochranného liečenia. O pokračovaní v ochrannom liečení ústavnou formou môže súd rozhodnúť, len ak by pobyt odsúdeného na slobode mohol byť nebezpečný, najmä ak má uložené psychiatrické alebo sexuologické liečenie alebo je dôvodný predpoklad, že ochranné liečenie ambulantnou formou nedosiahne účel ochranného opatrenia. Pred rozhodnutím musí byť odsúdený vypočutý; to neplatí, ak to jeho zdravotný stav neumožňuje alebo ak požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, na tento účel oznámi súdu s dostatočným predstihom predpokladané skončenie výkonu trestu, a zároveň zašle súdu lekársku správu o dosiahnutom výsledku ochranného liečenia aspoň 60 dní pred skončením výkonu trestu odňatia slobody, aby predseda senátu mohol rozhodnúť o pokračovaní v ochrannom liečení ústavnou formou najmenej 30 dní pred skončením výkonu trestu odňatia slobody

a nadriadený súd v prípade podania sťažnosti rozhodol tak, aby po skončení výkonu trestu odňatia slobody ihneď pokračoval výkon ochranného liečenia ústavnou formou.

Základnou funkciou ukladania ochranných opatrení všeobecne, obzvlášť však ochranného liečenia, je zabezpečenie ochrany spoločnosti pomocou preventívnych opatrení, a tým odstrániť alebo znížiť nebezpečenstvo ďalšieho porušenia Trestným zákonom chránených práv a oprávnených záujmov. Trestný zákon zvyrazňuje prvok ochrany spoločnosti, čo je primárnym cieľom, pričom vzniknutá ujma napr. na osobnej slobode, prípadne povinnosť zúčastňovať sa na ochrannom liečení ambulantnou formou nemá byť trestom, ale nevyhnutným opatrením na zabezpečenie primárnej funkcie, ktorou je ochrana spoločnosti.

V súvislosti s ukladáním a trvaním ochranného liečenia súd uvádza, že pre spoľahlivé splnenie účelu trestného konania, ktoré má prispieť tak k náprave odsúdeného, ako aj k účinnej ochrane spoločnosti je potrebné zabezpečiť poznatky o aktuálnom zdravotnom stave odsúdeného s cieľom zistiť, či účel ochranného liečenia vykonávajúceho počas výkonu trestu odňatia slobody bol splnený alebo existuje potreba jeho pokračovania aj po ukončení výkonu trestu odňatia slobody.

V súvislosti s uvedeným je v ustanovení § 74 odsek 1 posledná veta Trestného zákona upravená fakultatívna možnosť súdu rozhodnúť o pokračovaní v ochrannom liečení po skončení výkonu trestu. Hoci otázka splnenia podmienok pre také rozhodnutie je otázkou právnou, nemožno v tejto súvislosti opomenúť nutnosť zabezpečenia si odborných podkladov zariadenia, resp. nemocnice pre obvinených a odsúdených, kde sa ochranné liečenia vykonávalo popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, a to v čase pred ukončením výkonu tohto nepodmienečného trestu.

Vzhľadom k tomu, že správa psychiatrického oddelenia NOO a ÚVTOS C., obsahuje podrobné a komplexné odborné poznatky o priebehu ochranného liečenia odsúdeného, ale aj o jeho aktuálnom zdravotnom stave, ako i o tom, že ochranné liečenie u odsúdeného plní svoj účel, avšak jeho účel ešte nie je splnený, súd v súlade s jej odporúčaním rozhodol, že odsúdený bude v ochrannom protialkoholickom liečení ambulantnou formou pokračovať aj po skončení výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je p r í p u s t n á sťažnosť do 3 (slovom: troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčína ku Krajskému súdu v Trenčíne. Oznámením je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť. Ak sa uznesenie vyhlásilo v neprítomnosti tejto osoby, oznámením je až doručenie uznesenia. Sťažnosť nemá odkladný účinok.